

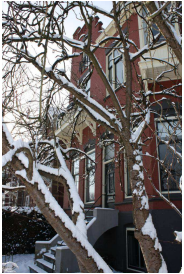

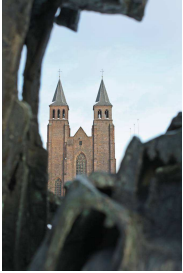

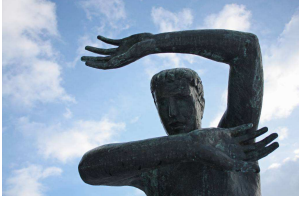
Stadswandeling Arnhem

Naam	Straat	Huisnr	Info
Algemene informatie Arnhem	Stationsplein		<p>Deze en andere beschrijvingen (met wandelkaart) van stadswandelingen in de Hanzesteden vindt u via www.wandelenindeventer.nl.</p> <p>De lengte van de wandeling bedraagt ca. 6 km. De wandeling start aan de Sonsbeekzijde van het station en eindigt bij de Sabelpoort langs de Rijn. Arneym, zo luidt de eerste schriftelijke vermelding van Arnhem in 893 na Christus.</p> <p>In de 9e eeuw stond er op die plaats een kerkje, dat behoorde tot de St. Salvatoreabdij in Prüm (Duitsland). Drie eeuwen later werd door de graaf van Gelre tol geheven en ontving Arnhem stadsrechten. Geruime tijd was Arnhem lid van de Hanze. Vooral in de zestiende eeuw werd Arnhem een belangrijke stad, nadat keizer Karel V de stad als de feitelijke hoofdstad en regeringscentrum van Gelderland benoemde. Van 1672 tot 1674 werd Arnhem bezet door Franse troepen. In de 19e eeuw trokken Arnhem veel welgestelden aan. Op zoek naar rust bouwde zij hier fraaie huizen in ruim opgezette wijken.</p>
0			<p>Neem de uitgang Sonsbeekzijde en sla links af de Amsterdamseweg op. Ga de eerste weg rechts (Bouriciusstraat). Bij een pleintje even verderop gaat u scherp linksaf de Sweerts de Landastraat in. Op een pleintje verderop treft u het beeld aan de rechterkant van de straat.</p>
Burgemeestersplein	Burgemeestersplein		<p>Aan het Burgemeestersplein staat een beeld van Kees Verkade. Hij is zeker in het buitenland een van de meest bekende Nederlands beeldende kunstenaar.</p> <p>Het beeld betreft Audrey Hepburn, een actrice en filantrope, die in Arnhem woonde en balletlessen volgde.</p>
1			<p>Loop rechtdoor en het huis staat aan de rechterkant.</p>
Van Lawickvan Pabtstraat 20-22	Van Lawickvan Pabtstraat	20-22	<p>Dit pand is een voorbeeld van baksteenromantiek. De baksteenromantiek vinden we dan terug in de zorgvuldig gemetselde rode en geel (in dit geval oranje) bakstenen gevels, vaak met siermetselwerkdecoraties rond de ingangspartijen.</p>
2			<p>Schuin tegenover huisnummer 22 vindt u nummer 31.</p>

Naam	Straat	Huisnr	Info
Van Lawickvan Pabtstraat 31	Van Lawickvan Pabtstraat	31	Dit traditionele huis is ontworpen door architect de Bazel. In 1889 werd De Bazel benoemd tot tekenaar op het bureau van P.J.H. Cuypers in Amsterdam. De Bazel ontwierp onder andere een kantoorgebouw voor de Nederlandsche Handel-Maatschappij aan de Vijzelstraat in Amsterdam, waarin ook veel van de elementen in het interieur door hem zijn ontworpen. Het voormalige kantoorgebouw wordt inmiddels naar hem <i>De Bazel</i> genoemd, en huisvest – na ABN-AMRO - sinds 2007 het stadsarchief van Amsterdam. Andere ontwerpen van De Bazel zijn onder meer het gebouw van de Nederlandse Heidemaatschappij in Arnhem.
3			<p>Loop door, het eerste pleintje steekt u rechtover en neem dan de eerste straat rechts (op het huis rechts op de hoek staat Van Lawick van Pabtstraat)- > eigenlijk is het een soort pleintje waar u rechts gaat. Het pand staat een stukje verderop rechts op de hoek Burg. Weertstraat/GA van Nispenstraat.</p>
G.A. van Nispenstraat 2	G.A. van Nispenstraat	2	Dit pand met z'n jaren 30 vormgeving is een wat vreemde eend in de bijt in de omgeving, waar zich meer chaletachtige bouw bevindt (met name ook aan de Zijpendaalseweg).
4			<p>U slaat rechtsaf de Burgermeester Weertstraat in en loopt deze straat uit. Aan het einde slaat u linksaf (Zijpendaalseweg). Even verderop steekt u bij het informatiebord de weg over en gaat u via een wandelpad het park in. Bij het eerste pad gaat u linksaf (ANWB-bord wijst naar waterval) en bij de volgende splitsing rechts aanhouden. Bij de waterval gaat u rechtsaf zodat u achter de waterval langs komt.</p>
Waterval Sonsbeekpark	Zijpendaalseweg		Het park is ontworpen in Engelse landschapstijl door Zocher. Water speelde daarin een belangrijke rol. De vierkante en ronde vijvertjes van voorheen maakten plaats voor grillige waterloopjes met fraaie vijverpartijen. Natuurlijke hoogteverschillen in het landschap werden geaccentueerd door de aanleg van heuse watervallen. In Sonsbeek was reliëf van nature al aanwezig. Met de grond die door het graven van de waterpartijen vrijkwam, werd nog meer reliëf aangebracht. De baron van Heeckeren liet de Grote waterval, de hertenkamp en twee vijvers aanleggen.
5			<p>U loopt door en gaat bij de volgende kruising rechtdoor (langs een grote stenen bank). Direct achter de bank gaat u op de kruising rechtsaf (ANWB wijst naar huis Sonsbeek). U vervolgt de weg en gaat op kruisingen rechtdoor totdat u aan uw rechterkant huis Sonsbeek ziet. U slaat rechtsaf richting het huis.</p>

Naam	Straat	Huisnr	Info
Sonsbeek	Tellegenlaan	3	<p>Vrouwe Adriana van Bayen van Hendrina Jansen liet Villa Sonsbeek in 1744 bouwen door de architect Anthony Viervant. Een halve eeuw later bood ze de villa op de Hartjesberg te koop aan. Pas in 1821 werd de Villa verkocht aan Baron H.J.C.J. van Heeckeren. Hij runde het landgoed met zijn erfgenamen tot aan de eeuwwisseling.</p> <p>In 1900 werd Villa Sonsbeek eigendom van de gemeente Arnhem. Veel mensen herinneren zich de hotelfunctie die de Villa kreeg. Vanaf 1957 fungeerde Villa Sonsbeek een aantal jaren als schoolgebouw, maar de Villa verouderde en het gebouw kwam in een steeds slechtere staat te verkeren. In 1987 verkocht de gemeente de Villa en uiteindelijk heeft het sinds 2000 een horecafunctie.</p>
6			<p>Voor het huis gaat u rechtsaf en direct weer links (aan de rechterkant langs het huis). Op de volgende kruising gaat u schuin rechtdoor. U loopt langs een beeld en op de volgende kruising gaat u linksaf. Bij de brug met zwanen bij het paviljoen steekt u de vijver over en gaat u rechtdoor naar de Zijpendaalseweg. U gaat linksaf, steekt de weg over en de woning staat dan uw rechterkant (links is het park).</p>
Zijpendaalseweg 83	Zijpendaalseweg	83	<p>Aan de Zijpendaalseweg treffen we veel chaletachtige woningen.</p> <p>'Zijpendaal' is een kasteel en landgoed noordelijk gelegen van Arnhem. Huis Zijpendaal is aangelegd door de Arnhemse regentenfamilie Brantsen als buitenplaats, omstreeks 1762-1764 en bewoonden dit huis tot 1926.</p>
7			<p>Het ligt een stukje verderop aan dezelfde weg.</p>
Zijpendaalseweg 75	Zijpendaalseweg	75	<p>Het is een open deuren intrappen om te zeggen dat dit fraaie deuren zijn..... En deze tekst zegt heel veel over het feit dat we weinig weten van de achtergrond van deze schitterende deuren.</p>
8			<p>Het volgende pand treft u weer een stukje verderop op de hoek Burgemeesterplein/Zijpendaalseweg.</p>

Naam	Straat	Huisnr	Info
<p>Burgemeestersplein 1</p> <p>9</p> 	Burgemeestersplein	1	<p>De drie panden hebben nagenoeg rechthoekige plattegronden met erker-, balkon- en serre-uitbouwen en zijn met de lange zijden aan elkaar gebouwd. Enerzijds zorgen het uniforme materiaalgebruik (kalkzandsteen, donkere speklagen) en de gehanteerde architectuurstijl (overgangsarchitectuur met invloeden van de Art Nouveau en de Chalet-stijl) voor samenhang tussen de drie huizen. Anderzijds leggen de terugsprongen in de bouwmassa, de topgevels en de overstekende daken (verschillende bedekking per pand) de nadruk op de afzonderlijke panden. De herenhuizen Burgemeestersplein 1, 2 en 3 zijn in detaillering verwant aan het werk van architect W. Diehl.</p> <p>We lopen een klein stukje terug en steken de weg weer over. U gaat de toegangsweg van het museum in en loop door naar het museum.</p>
<p>Nederlands Watermuseum</p> <p>10</p> 	Zijpendaalseweg	26-28	<p>Schilderachtig aan de rand van de grote wei gelegen boerderij met watermolen (16e eeuw), bestaande uit een hoofdgebouw met hoog dak tussen topgevels met vlechtwerk en noordelijke vleugel, parallel aan het hoofdgedeelte. Molenhuis met oorspronkelijk gangwerk, in het westelijk deel van het hoofdgebouw, waarlangs de beek stroomt.</p> <p>U gaat bij het museum rechtsaf en u komt even verderop langs het bezoekerscentrum Sonsbeek. U komt weer bij de Zijpendaalseweg en slaat linksaf. U volgt de Zijpendaalseweg totdat u linksaf de Cronjéstraat in kunt slaan (vlak voor spoortunnel). Dat doen we en gaan vervolgens de eerste straat rechts (de La Reystraat) en aan het einde linksaf (Sonsbeeksingel). Bij de Apeldoornseweg gaat u rechtsaf. U steekt het Velperplein recht over (over fietspad) en loopt richting een busstation. En vervolgens slaat u rechtsaf de Telefoonstraat in. Aan het einde linksaf en dan rechtsaf (Roggestraat). Deze vervolgen we tot aan een pleintje waar u schuin de Koningstraat ingaat. Deze volgt u totdat u achter een kerk (de Eusebiuskerk) het Duivelshuis ziet.</p>
<p>Duivelshuis</p> <p>11</p> 	Kerkplein		<p>Het Duivelshuis is een stadskasteel uit de 16e eeuw de burgemeester haar of zijn kantoor houdt. Elke aftredende burgemeester liet een eigen glas-inloodraam vervaardigen. Het huis werd eigendom van hertog Karel van Gelre in 1518. De gemeente Arnhem kocht het Duivelshuis in 1828 ter vervanging van het vervallen stadhuis op de Markt. Twee jaar later werd het stadhuis na een renovatie in gebruik genomen. In 1898 werd onder leiding van architect C. Muysken uit Amsterdam het pand weer in historische stijl hersteld. Het Duivelshuis dankt zijn naam aan de saters (wezens met het onderlichaam van een bok en het bovenlijf van een mens).</p> <p>Na het Duivelshuis slaat u linksaf en dan ziet u de basiliek met haar twee torens al staan.</p>

Naam	Straat	Huisnr	Info
12	Sint Walburgis basiliek	Beekstraat	<p>De Sint-Walburgisbasiliek is de oudste nog bestaande kerk in Arnhem. De kerk werd gesticht door het Sint-Walburgiskapittel dat in 1315 Tiel had verlaten om zich in Arnhem te vestigen. De kerk werd in gebruik gesteld rond 1375. De kerk is gebouwd in een eenvoudige gotische stijl en heeft als een van de weinige gotische kerken in Nederland een tweetorenfront. Omdat de kerk exclusief door de kanunniken werd gebruikt, ontbrak een apart priesterkoor. Na het verbod op de uitoefening van de katholieke godsdienst werd de kerk onder meer gebruikt als gevangenis en wapenarsenaal. In 1808 werd de kerk teruggegeven aan de katholieken. Bij de Slag om Arnhem in september 1944 brandde de kerk geheel uit. Na de oorlog werd de kerk herbouwd en uitgebreid. Paus Paulus VI verhief de kerk tot <i>Basilica Minor</i> in 1964.</p>
			<p>Als u weer terug loopt naar het Duivelshuis treft u daar voorbij de Eusebiuskerk.</p>
13	Eusebiuskerk	Kerkplein	<p>1 De Sint-Eusebiuskerk, doorgaans aangeduid als Eusebiuskerk of Grote Kerk is de grootste en voornaamste kerk van Arnhem en heeft een 93 meter hoge toren. De Eusebiuskerk heeft de vorm van een driebeukige kruisbasiliek. De bouw van de kerk begon in 1450 en duurde meer dan een eeuw. De kerk is gebouwd naar voorbeeld van de domkerk in het Duitse Xanten en is in de stijl van de late Nederrijnse gotiek. In de Eusebiuskerk bevinden zich het praalgraf van Karel van Gelre (1539-1540), een zeer uitgebreid carillon met de op één na zwaarste carillonklok van Nederland en een aantal gildeborden en -tafels. De kerk werd grotendeels verwoest aan het einde van de Tweede Wereldoorlog tijdens de Slag om Arnhem.</p>
			<p>Het Vrijheidsmonument staat voor de kerk.</p>
14	Vrijheidsmonument	Kerkplein	<p>Het beeld, met de naam 'Mens tegen de macht' is ontworpen door Jacobs van den Hof, GijsGijs Jacobs van den Hof. De kunstenaar is geboren en heeft geleefd in Arnhem. Het beeld is van brons.</p>
			<p>We lopen eens stukje terug en gaan rechtsaf (Markt). Aan het einde treffen we de poort.</p>

Naam **Straat** **Huisnr** **Info**

Sabelspoort Eusebiusplein

De vesting Arnhem bezat vier poorten, die met uitzondering van de Sabelspoort allemaal zijn verdwenen. Oorspronkelijk maakte de poort deel uit van een kleine burcht. Er was een voorpoort met ophaalbrug, gekanteelde torens, hoge muren met schietgaten en genoeg ruimte voor het huisvesten van een kleine legermacht. De poort heeft ook als gevangenis dienst gedaan. In 1495 liet Karel van Egmond tal van burgers in de toren opsluiten, ook al hadden ze niets misdaan. Toen hij overleed eisten zij schadevergoeding.

15

© www.wandelenindeventer.nl